



**Вісім літер людського болю -
Голокост**

2025

Віртуальну виставку
підготувала
бібліотекар ч/з № 1
Алла Любарець
Кількість джерел : 13

27 січня у світі відзначається Міжнародний день пам'яті жертв Голокосту. Україна на державному рівні вшановує жертв трагедії з 2012 року.

1 листопада 2005 року Генеральна асамблея ООН прийняла Резолюцію № 60/7, якою 27 січня було оголошено Днем пам'яті жертв Голокосту. Голокост, який привів до знищення однієї третини євреїв і незліченної кількості представників інших національностей, буде завжди слугувати всім людям пересторогою про небезпеки, які приховують у собі ненависть, фанатизм, расизм та упередження...

Голокост, або ШОА - це переслідування та масове винищення нацистами євреїв під час Другої світової війни. Терор і фізичне знищення євреїв в окупованій Україні знищили їх як соціокультурну й етнорелігійну спільноту. Жертвами Голокосту стали понад 1,5 млн. осіб.

У період окупації Києва з 19 вересня 1941 року до 6 листопада 1943 року німецькими військами та допоміжною поліцією було страчено майже 200 тисяч осіб - військовополонених, євреїв, ромів, підпільників, партизанів, націоналістів, заручників, душевнохворих. Лише протягом вересня - жовтня 1941 року тут було знищено щонайменше 33771 євреїв. У літописі глобальної єврейської Катастрофи (Шоа), саме з Бабиним Яром пов'язують початок Голокосту в Європі, хоча насправді хвиля розстрілів котилася до Києва від самого кордону.

Людей утримували в спеціальних таборах смерті. На ув'язнених часто ставили експерименти, а через жахливі умови проживання багато ув'язнених навіть не доживали до страти. Найвідомішим нацистським концтабором був Аушвіц у польському місті Освенцим. Нацисти також розшукували і розстрілювали євреїв на окупованих територіях. Найвідомішим місцем масових розстрілів євреїв в Україні є урочище Бабин Яр у Києві, де було страчено близько 150 тисяч осіб.

Унікальність трагедії Бабиного Яру полягає в тому, що це був найбільший, однак не єдиний акт масового знищення єврейського населення в окупованій Україні.

Людям різних національностей та віросповідання, які в роки Другої світової війни, ризикуючи власним життям, рятували євреїв від нацистського переслідування, відповідно до Закону «Про увічнення пам'яті мучеників і героїв» (1953 рік), Інститут Яд Вашем присвоює звання «Праведник народів світу».

Беркгоф К. Жнива розпачу. Життя і смерть в Україні під нацистською владою / Карел Беркгоф ; [пер. з англ. Тарас Цимбал]. - Київ : Критика, 2011. - 454, [1] с.

Монографію присвячено дослідженню повсякденного життя та стратегій виживання під нацистською окупацією в 1941-1944 роках населення України, зокрема автор описує геноцид євреїв і ромів.



Лауер В. Творення нацистської імперії та Голокост в Україні / Венді Лауер. - Київ : Зовнішторгвидав України : Укр. центр вивч. історії Голокосту, 2010. - 367 с.

У виданні автор зосереджуючи свою увагу на Житомирщині і поєднуючи в одне ціле німецькі та радянські архівні документи, щоденники, мемуари та особисті свідчення, дає найповнішу оцінку нацистської колонізації, окупаційної політики та Голокосту в Україні.



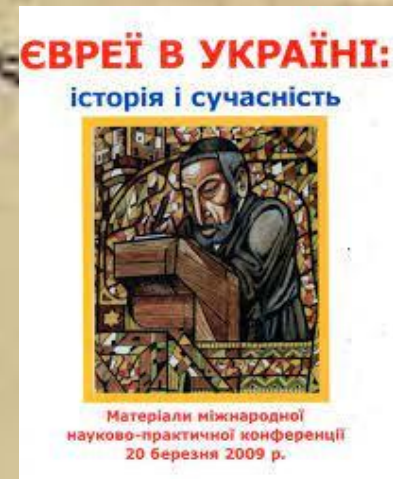
Євреї в Україні: історія і сучасність : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. - Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2009. - 454 с.

Збірник наукових праць вміщує матеріали міжнародної науково-практичної конференції “Євреї в Україні: історія і сучасність”.



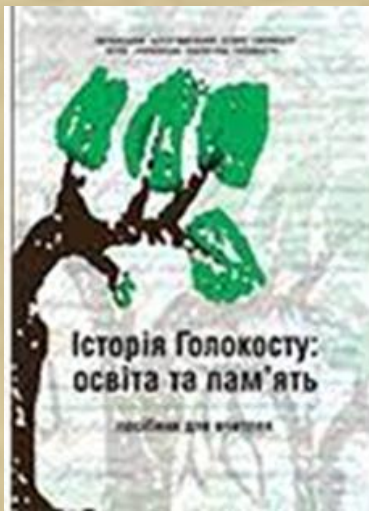
Уроки минулого. Історія Голокосту в Україні : навч. посіб. / А. Подольський. 2-ге вид. - Київ : Зовнішторгвидав України, 2009. - 96 с. - (Українська бібліотека Голокосту).

Навчальний посібник присвячений складним сторінкам історії України 20-го століття, а саме долі євреїв України в добу нацистської окупації (1941-1944 роки), - історії Голокосту на теренах України, яка була одночасно частиною геноциду єврейського народу в усіх окупованих нацистами країнах Європи в період Другої світової війни (1939-1945 роки).



Історія Голокосту: освіта та пам'ять : посіб. для вчителя / упоряд. В. Бобров. - 3-тє вид. - Київ : Укр. центр вивч. іст. Голокосту, 2018. - 121 с. - (Українська бібліотека Голокосту).

Посібник містить матеріали освітніх заходів проєкту "Захистимо пам'ять. Захист та меморіалізація місць масових поховань євреїв України періоду Другої світової війни", і має на меті зосередити увагу вчителів на використанні джерел місцевої історії під час викладання на уроках з історії Голокосту та під час проведення позакласних заходів із вшануванням пам'яті про загиблих співгромадян.



Український голокост 1932-1933 : Свідчення тих, хто вижив. У 3 т. / за ред. Юрія Мицика. – Київ : Києво-Морил. акад., 2003 -

Т. 2. - 2004. - 441, [1] с.

У книзі вміщено свідчення тих, хто пережив одну з найжахливіших трагедій в історії людства - голодомор-геноцид 1932-1933 років, спрямований на вигублення українського народу.



Сучасні дискусії про Другу світову війну : зб. наук. ст. та виступів укр. і зарубіж. істориків / [авт. кол. Бекірова Гульнара та ін]. - Львів : ЗУКЦ, 2012. - 223 с. - (Історична ініціатива. Історія заради примирення).

Збірник присвячено висвітленню найбільш гострих та суперечливих подій Другої світової війни та пам'яті про неї. Особливий наголос робиться на розгляді дидактичних засобів щодо висвітлення подій Другої світової війни у системі історичної освіти.



Друга світова війна в історичній пам'яті України : за матеріалами. Укр. ін-ту нац. пам'яті / [упоряд.: Л. Герасименко, Р. Пилявець]. - Київ ; Ніжин : [Лисенко М. М.], 2010. - 247 с.

У виданні представлено матеріали про причини, перебіг і наслідки однієї з найбільш найтрагічніших подій в історії українського народу ХХ століття - Другої світової війни.

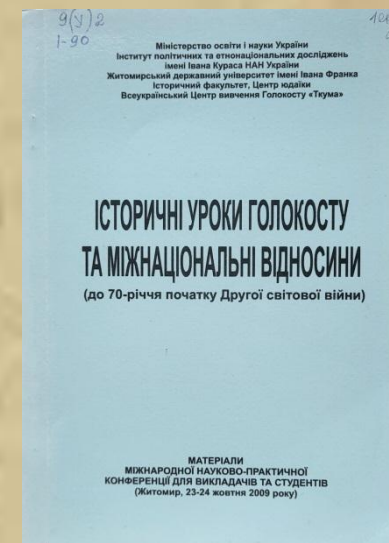
XX століття - етнонаціональний вимір та проблеми Голокосту : [зб. наук. пр. за матеріалами міжнар. наук.-практ. конф. Житомир, 22-23 жовт. 2010 р.] ; [редкол.: В. І. Гусев та ін.]. - Дніпропетровськ : Ткума, 2011. - 500 с.

До збірника увійшли матеріали, в яких розглядаються питання пов'язані з трагедією єврейського народу, який став жертвою Голокосту.



Історичні уроки голокосту та міжнаціональні відносини : (до 70-річчя початку Другої світової війни) : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. для викл. та студентів 32-24-жовт. 2009 р. / [редкол.: П. В. Білоус та ін.]. - Дніпропетровськ : Ткума, 2010. - 411 с.

Видання містить статті науковців із проблем історії Голокосту. Рекомендований науковим працівникам, аспірантам, студентам, вчителям, усім тим, хто цікавиться історією.



Бабин яр: масове убивство і пам'ять про нього : матеріали міжнар. наук. конф. 24-25 жовт. / [редкол.: В. Нахманович, А. Подольський]. Київ : Укр. центр вивч. історії Голокосту, 2012. - 256 с.

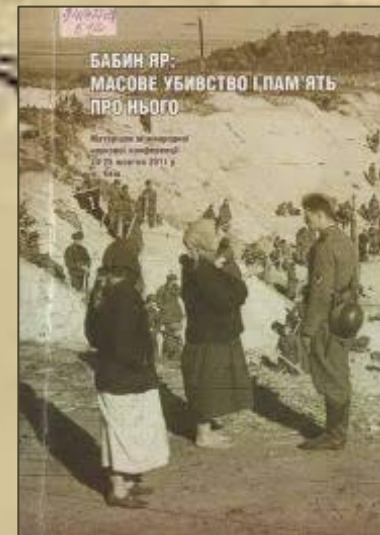
Ця книга є збірником матеріалів міжнародної конференції, яка мала на меті проаналізувати як суто історичні аспекти репресивної політики щодо різних груп населення, для яких Бабин Яр став місцем колективного поховання, так і повоєнні та сучасні проблеми, пов'язані з увічненням пам'яті загиблих.

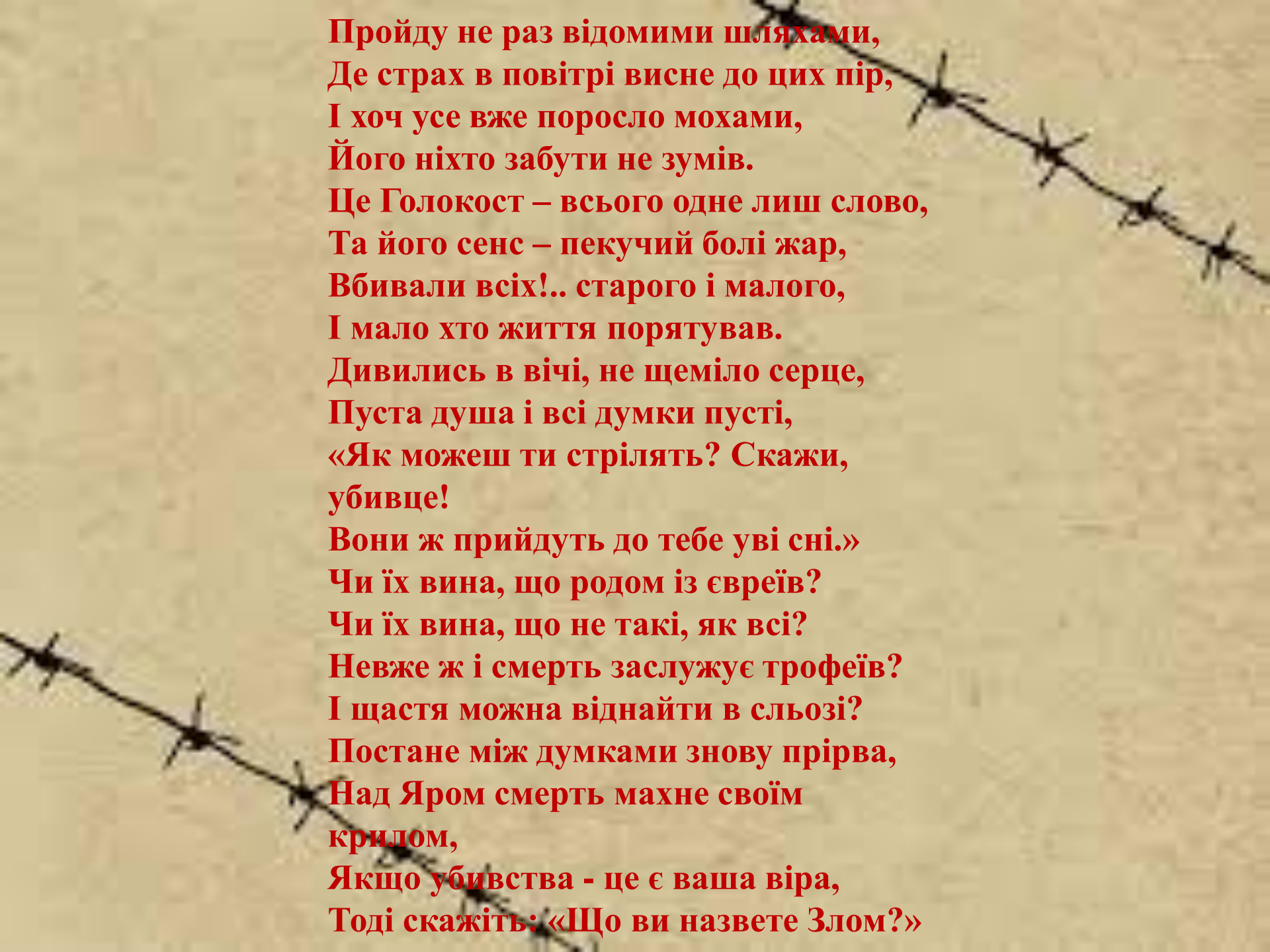
Левітас І. Праведники Бабиного Яру / І. Левіс. - Київ : Єтнос, 2008. - 367, [1].

Видання розповідає про людей, які виявили героїзм, велич духу і благородство, рятуючи євреїв від загибелі під час німецької окупації Києва 1941-1943 років.



Військовополонені засипають розстріляних у Бабиному Яру.





Пройду не раз відомими шляхами,
Де страх в повітрі висне до цих пір,
І хоч усе вже поросло мохами,
Його ніхто забути не зумів.
Це Голокост – всього одне лиш слово,
Та його сенс – пекучий болі жар,
Вбивали всіх!.. старого і малого,
І мало хто життя порятував.
Дивились в вічі, не щеміло серце,
Пуста душа і всі думки пусті,
«Як можеш ти стрілять? Скажи,
убивце!
Вони ж прийдуть до тебе уві сні.»
Чи їх вина, що родом із євреїв?
Чи їх вина, що не такі, як всі?
Невже ж і смерть заслужує трофеїв?
І щастя можна віднайти в сльозі?
Постане між думками знову прірва,
Над Яром смерть махне своїм
крилом,
Якщо убивства - це є ваша віра,
Тоді скажіть: «Що ви назвете Злом?»

**Україна у Великій війні, 1939-1945 / [упоряд.:
Людмила Герасименко, Василь Расевич]. - Київ : Емма,
2014. - 262 с.**



У виданні представлено матеріали про причини перебіг і наслідки однієї з найтрагічніших подій в історії українського народу ХХ століття - Другу світову війну. У книзі проаналізовано події, що відбувалися на території сучасної України; описується війна, організація самооборони, буденне життя під різними окупаційними режимами, та національно-визвольна боротьба українців за Українську Самостійну Соборну Державу. Особливе місце у книзі відведено вкладові українців у розгром нацистської Німеччини.



ГОЛОКОСТ

Міжнародний день пам'яті

27 СІЧНЯ

На згадку про **6** мільйонів
загиблих євреїв...

